

20.4.2004

1173/931/03

Salon Seudun Puhelin Oy

**SALON SEUDUN PUHELIN OY:N NOUSEVAN JA LASKEVAN LIIKENTEEEN MAKSUJEN SÄÄ-
DÖSTENMUKAISUUS**

Asianosainen

Salon Seudun Puhelin Oy

Toimenpidepyynnön tekijä

Elisa Oyj

1. VIREILLETULO

Viestintävirasto vastaanotti 14.10.2003 Elisa Oyj:n toimenpidepyynnön Salon Seudun Puhelin Oy:n nousevan ja laskevan liikenteen maksuista. Elisa Oyj pyysi virastoa tutkimaan, ovatko Salon Seudun Puhelin Oy:n nousevan ja laskevan liikenteen maksut viestintämarkkinalain sekä sen nojalla annettujen säännösten mukaisia. Viestintävirasto selvitti, onko asiassa edellytyksiä uuden viestintämarkkinalain (393/2003) 126 §:n mahdollistamalle sovittelumenettelylle ja asianosaisia kuultuaan totesi, ettei edellytyksiä sovittelumenettelylle ollut.

Viestintävirasto pyysi 20.10.2003 Salon Seudun Puhelin Oy:tä osoittamaan nousevasta ja laskevasta liikenteestä perimiensä maksujen säädöstenmukaisuuden eli maksujen kustannussuuntautuneisuuden.

2. SALON SEUDUN PUHELIN OY:N ASEMA MARKKINOILLA

Salon Seudun Puhelin Oy:llä oli liikenne- ja viestintäministeriön (LVM) päätöksen 20.6.2002, DN:o 854/32/2002 mukaan huomattava markkinavoima (HMV) paikallisessa teletoinnassa kiinteissä televerkoissa sillä toimialueella, jolla sillä oli rajoitukseton oikeus paikallisen teletoinnin harjoittamiseen 31.12.1993.

LVM:n päätös on asian vireillä ollessa korvattu kyseessä olevien markkinoiden osalta Viestintäviraston uuden viestintämarkkinalain nojalla antamilla HMV-päätöksillä. Viestintävirasto on antanut Salon Seudun Puhelin Oy:lle 6.2.2004 päätöksen DN:olla 783/934/2003, jonka mukaan yhtiöllä on, yhdessä Länsilinkki Oy:n kanssa, huomattava markkinavoima kiinteästä verkosta nousevan liikenteen markkinoilla aiemmassa LVM:n päätöksessä määritellyllä toimialueella. Vastaavasti Viestintävirasto on antanut yhtiölle 6.2.2004 päätöksen DN:olla 726/934/2003, jonka mukaan yhtiöllä on, yhdessä Länsilinkki Oy:n kanssa, huomattava markkinavoima yksittäiseen kiinteään puhelinverkkoon laskevan liikenteen markkinoilla.

Salon Seudun Puhelin Oy toimii alueellaan sekä telepalveluyrityksenä että televerkkoyrityksenä. Telepalveluyritys myy telepalveluita asiakkailleen ja ostaa yhteyden muodostamisessa tarvittavat televerkkopalvelut televerkkoyritykseltä.

3. TELEVERKKOJEN YHTENLIITTÄMISEN HINNOITTELUA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

3.1. Kansallinen lainsäädäntö

Viestintämarkkinalaki (393/2003)

Uusi viestintämarkkinalaki tuli voimaan 25.7.2003. Viestintämarkkinalakia sovelletaan sen 3 §:n mukaan viestintämarkkinoihin, joilla tarkoitetaan verkkopalvelun ja viestintäpalvelun sekä näihin liittyvien palvelujen tarjontaa koskevia markkinoita.

Yhteenliittämällä tarkoitetaan viestintämarkkinalain 2 §:n 13 kohdan mukaan eri viestintäverkkojen ja viestintäpalvelujen aineellista ja toiminnallista yhdistämistä sen varmistamiseksi, että käyttäjät pääsevät toisen teleyrityksen viestintäverkkoon ja viestintäpalveluihin.

Teleyritysten hinnoittelusta ja hinnoittelun valvonnasta säädetään viestintämarkkinalain 8 luvussa. Lain 84 §:n mukaan kustannussuuntautuneella hinnalla tarkoitetaan hintaa, joka on aiheutuneet kustannukset ja toiminnan tehokkuus huomioon ottaen kohtuullinen. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon myös kohtuullinen pääomalle laskettava tuotto, johon vaikuttavat teleyrityksen tekemät investoinnit ja niihin liittyvät riskit. Lain 86 § asettaa teleyritykselle velvollisuuden osoittaa, että sen tuotteesta tai palvelusta perimä hinta on kustannussuuntautunut ja syrjimätön, jos yrityksellä on velvollisuus kustannussuuntautuneeseen tai syrjimättömään hinnoitteluun ja hinnoittelua koskeva asia on Viestintäviraston käsittelyssä.

Viestintämarkkinalain 112 § koskee tietojen luovuttamista viranomaiselle. Sen mukaan teleyrityksellä on LVM:n ja Viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä teletoiminnan ohjauksen ja valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja. Tiedot on liike- ja ammattisalaisuuksien estämättä luovutettava ministeriölle ja Viestintävirastolle.

Lain 139 §:n mukaan jo kumottuun viestintämarkkinalakiin (396/1997) perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet pysyvät edelleen voimassa, kunnes Viestintävirasto on tehnyt lain 17 §:n mukaisen markkina-analyysin ja sen seurauksena asettanut teleyrityksille uuden lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet. Viestintävirasto on asian vireillä ollessa tehnyt viestintämarkkinalain 17 §:n mukaiset päätökset koskien Salon Seudun Puhelin Oy:n huomattavaa markkinavoimaa kiinteän verkon nousevan liikenteen markkinoilla ja yksittäiseen kiinteään puhelinverkkoon laskevan liikenteen markkinoilla. Päätökset ovat tulleet voimaan 1.3.2004 ja ne ovat lainvoimaisia. Näin ollen huomattavaa markkinavoimaa koskevien velvoitteiden osalta sovelletaan uutta viestintämarkkinalakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä.

HMV-päätösten voimaan tultua Salon Seudun Puhelin Oy:n tulee 1.3.2004 alkaen noudattaa yhtiölle huomattavan markkinavoiman yrityksenä näissä päätöksissä asetettuja velvoitteita nousevan ja laskevan liikenteen markkinoilla. Nämä velvoitteet ovat:

- yhteenliittämisvelvollisuus, VML 39 §,
- hinnaston ja toimitusehtojen julkaisuvelvollisuus, VML 33 §,
- syrjimättömyys ja hinnoittelun kustannussuuntautuneisuus, VML 37 § ja 84 §,
- kustannuslaskentajärjestelmän käyttö, VML 87 § sekä
- eriyttäminen, VML 89 §.

Viestintämarkkinalaki (396/1997, kumottu)

Asian vireille tullessa Salon Seudun Puhelin Oy:n yhteenliittämistä koskevat velvollisuudet määräytyivät vielä viestintämarkkinalain 139 §:n nojalla aiemman, tuolloin jo kumotun viestintämarkkinalain perusteella. Aiemman lain 18 § 1 momentin 1) kohdan mukaan teleyritykset sopivat keskenään telemaksuista, jotka peritään televerkkojen ja telepalveluiden yhteenliittämisestä lain 3. luvun mukaisesti. Teleyritysten keskinäisten maksujen tuli 18 § 3 momentin mukaisesti olla tasapuoliset ja kohtuulliset suoritteiden tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin nähden, milloin teleyritysten huomattavan markkinavoiman vuoksi vapaa hinnoittelu muutoin johtaisi siihen, että lain 1 §:n mukaisia tavoitteita ei saavuteta tai milloin Euroopan yhteisöjen lainsäädännössä edellytetään joidenkin telemaksujen tällaista sääntelemistä. Lain 18 § 4 momentin nojalla ministeriö määräsi tarvittaessa säännöksessä tarkoitettujen telemaksujen yleisistä perusteista, kustannusten laskemisesta, maksujen julkisuudesta ja erittelystä.

Teleyritysten televerkkojen ja -palvelujen yhteenliittämisestä annetun liikenneministeriön päätöksen 1393/1997 (jäljempänä yhteenliittämispäätös) 16 §:n mukaan markkinavoimaltaan huomattavan teleyrityksen perimien yhteenliittämismaksujen tuli olla julkisia, riittävästi eriteltyjä ja kohtuullisessa suhteessa suoritekustannuksiin. Yhteenliittämismaksut voivat sisältää kohtuullisen tuoton sijoitetulle pääomalle. Maksuista tuli julkaista riittävän eriteltyt hinnastot ehtoineen. Yhteenliittämispäätöksen 25 §:n mukaan markkinavoimaltaan huomattavan teleyrityksen tuli tarjota kaikille telepalveluyrityksille yhteenliittämistä tasapuolisin ehdoin ja kustannuksiin nähden kohtuullisilla hinnoilla. Yhteenliittämispäätöksen 16 §:n mukaan teleyrityksen oli otettava käyttöön laskentajärjestelmä, jonka kuvauksesta selviävät käytetyt kustannusten standardit ja käytetyt kirjanpitomenettelyt sekä yhteenliittämisen kustannusten ja osakustannusten jako pääluokkiin sekä jakosäännöt.

3.2. Euroopan yhteisön säännökset

Yhteenliittämistä säännellään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittamisestä (2002/19/EY, jäljempänä käyttöoikeusdirektiivi). Myös käyttöoikeusdirektiivin mukaan käyttöoikeus- ja yhteenliittämisvelvollisuudet, jotka olivat voimassa ennen käyttöoikeusdirektiivin voimaantulopäivää, pysyvät voimassa, kunnes näitä velvollisuuksia on tarkasteltu uudelleen ja asiasta tehty päätös 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Jos operaattorilla on puitedirektiivin 16 artiklan mukaisesti suoritettuna markkina-analyysin perusteella määritelty olevan huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisen sääntelyviranomaisen on käyttöoikeusdirektiivin 8.2 artiklan mukaan asetettava tarpeen mukaan direktiivin 9-13 artiklassa säädetyt velvollisuudet. Hintavalvontaa ja kustannuslaskentaa koskevista velvollisuuksista säädetään käyttöoikeusdirektiivin 13 artiklassa. Kansallinen sääntelyviranomainen voi tämän mukaisesti asettaa muun muassa hintojen kustannuslähtöisyyttä koskevat velvollisuudet tietyn tyyppisten yhteenliittämisten tarjonnassa. Jos operaattorille on asetettu kustannuslähtöisyyttä koskeva velvollisuus, kyseisen operaattorin on 13 artiklan 3 kohdan mukaisesti osoitettava, että hinnat perustuvat kustannuksiin ja investoinneille saatavaan kohtuulliseen tuottoon. Artiklan mukaisesti kansalliset sääntelyviranomaiset voivat vaatia operaattoria toimittamaan täydelliset perustelut hinnoilleen ja vaatia hintojen tarkistamista.

Suomessa käyttöoikeusdirektiivi on saatettu voimaan viestintämarkkinalailla.

4. VIESTINTÄVIRASTON TOIMIVALTA

Viestintävirasto on tutkinut Salon Seudun Puhelin Oy:n yhteenliittämishinnoittelua viestintämarkkinalain 119 ja 126 §:n nojalla. Viestintämarkkinalain 119 §:n nojalla Viestintäviraston tehtävänä on valvoa viestintämarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Jos joku katsoo, että teleyritys toimii näiden vastaisesti, asian voi saattaa lain 126 §:n nojalla Viestintäviraston tutkittavaksi. Jos joku rikkoo viestintämarkkinalakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, Viestintävirasto voi lain 126 §:n nojalla velvoittaa hänet korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä.

Viestintäviraston toimivaltaan kuuluu viestintämarkkinalain 126 §:n nojalla tutkia, ovatko yrityksen itse määrittelemät hinnat kohtuullisia ja tarvittaessa velvoittaa saatamaan hinnat kohtuullisiksi.¹ Viestintävirastolla ei kuitenkaan ole toimivaltaa määrittellä yhteenliittämishintoja.

5. ASIAN SELVITTÄMINEN

Selvityspyynnön johdosta Salon Seudun Puhelin Oy toimitti 7., 10., 11. ja 12.11.2003 päivättyjä selvityksiä nousevasta ja laskevasta liikenteestä perimistään maksuista ja sen perusteista. Viestintävirasto toimitti yhtiölle 27.1.2004 tiedoksi perusteet, joiden nojalla virasto valmisteli päätöstä Salon Seudun Puhelin Oy:n nousevan ja laskevan liikenteen säädöstenmukaisuudesta. Yhtiölle annettiin mahdollisuus lausua perusteista 9.2.2004 mennessä. Salon Seudun Puhelin Oy toimitti lausuntonsa sekä lisälaskelmia Viestintävirastolle 6.2.2004. Saadun aineiston perusteella viraston ja Salon Seudun Puhelin Oy:n edustajat tapasivat vielä 8.4.2004. Tapaamisessa käytiin läpi yhtiön toimittamat selvitykset ja laskelmat. Yhtiö toimitti vielä 14.4. ja 15.4.2004 lisäselvitystä asiasta.

¹ Korkeimman hallinto-oikeuden päätös 23.08.2001/1927 KHO:2001

6. YHTEENLIITTÄMINEN JA SALON SEUDUN PUHELIN OY:N NOUSEVASTA JA LASKEVASTA LIIKENTEESTÄ PERIMÄT MAKSUT

Paikallisteleverkko muodostuu ydinverkosta (keskukset ja yhdysjohdot) ja tilaajajohdoverkosta (tilaajayhteydet keskuksista ja keskittimistä tilaajille sekä keskusten ja keskittimien tilaajakohtaiset osat). Yhteenliittämisen kustannuksissa otetaan huomioon vain ydinverkosta aiheutuvia kustannuksia.

Salon Seudun Puhelin Oy käyttää paikallisteleverkkoaan

- 1) liikenteeseen tilaajaliittymästä Salon Seudun Puhelin Oy:n paikallisteleverkon muihin tilaajaliittymiin (paikallisteleliikenne),
- 2) liikenteeseen tilaajaliittymästä Salon Seudun Puhelin Oy:n paikallisteleverkon ja muiden televerkkojen väliseen yhteenliittämispisteeseen (nouseva liikenne),
- 3) liikenteeseen muiden televerkkojen ja Salon Seudun Puhelin Oy:n paikallisteleverkon yhteenliittämispisteestä tilaajaliittymään (laskeva liikenne) ja
- 4) muihin palveluihin kuten esimerkiksi kiinteiden yhteyksien tarjoamiseen.

Nousevan ja laskevan liikenteen kustannuksia voidaan tarkastella osana Salon Seudun Puhelin Oy:n ydinverkon kokonaiskustannuksia. Kustannusten jakoa varten on selvitettävä koko ydinverkon kustannukset sekä se, miten verkkoa on käytetty paikallisteleliikenteeseen, nousevaan liikenteeseen ja laskevaan liikenteeseen sekä muihin palveluihin.

Nousevan liikenteen maksu on Salon Seudun Puhelin Oy:n perimä korvaus toiselta teleyritykseltä Salon Seudun Puhelin Oy:n paikallisverkon käytöstä soitettaessa Salon Seudun Puhelin Oy:n kiinteän verkon liittymästä yhteenliittämispisteen kautta toisen teleyrityksen verkkoon siten, että Salon Seudun Puhelin Oy ei peri paikallisverkkosuuden puhelumaksua erikseen soittajalta. Tällaisessa tapauksessa palvelua tarjoava osapuoli määrää kokonaisasiakashinnan suuruuden.

Laskevan liikenteen maksu on Salon Seudun Puhelin Oy:n perimä korvaus toiselta teleyritykseltä Salon Seudun Puhelin Oy:n paikallisverkon käytöstä Salon Seudun Puhelin Oy:n verkkoon laskevan liikenteen osalta. Laskevaa liikennettä on teleyritysten välisessä kauttakulutusyhteenliittämispisteessä vastaanotetun liikenteen siirto ja välitys tilaajaliittymiin.

Salon Seudun Puhelin Oy:n voimassaolevan yhteenliittämishinnaston mukaan yhtiön perimä nousevan liikenteen maksu on 3,868 snt/kpl+0,69 snt/min., telealueiden sisäinen laskevan liikenteen maksu 2,775 snt/kpl+0,589 snt/min. ja telealueiden välinen laskevan liikenteen maksu 1,514 snt/min.

7. SALON SEUDUN PUHELIN OY:N NOUSEVAN JA LASKEVAN LIIKENTEEN MAKSUJEN ARVIOINTI

Salon Seudun Puhelin Oy toimitti virastolle useita selvityksiä nousevan ja laskevan liikenteen maksujen perusteena olevista kustannuksista. Lähtökohtana Salon Seudun Puhelin Oy:n toimittamissa laskelmissa ovat verkon jälleenhankintahinta, josta on laskettu poistot ja verkkoon sitoutunut pääoma, sekä kustannus seurannasta saadut tiedot käyttö- ja yleiskustannuksista.

Käyttökustannukset ja yleiskustannukset

Käyttökustannukset muodostuvat ydinverkon kunnossapidossa tarvittavien materiaalien, palkkojen, sosiaalikulujen sekä muiden toimintakulujen vuonna 2002 aikaansäämistä kustannuksista. Salon Seudun Puhelin Oy kohdistaa yhteenliittämistuotteilleen yleiskustannuksina talous-, henkilöstö-, tieto- ja kiinteistöhallinnon kustannuksia. Yh-

tiö ilmoittaa jakaneensa yleiskustannuksensa puhelutuotteille erillislaskelman avulla siten, että kustannuseräkohtaisesti on sovellettu mm. henkilömääriä sekä ydinverkon investointeja kohdistustekijöinä. Käyttö- ja yleiskustannusten osuus yhtiön esittämistä kokonaiskustannuksista muodostaa merkittävän osuuden yhteenliittämistuotteiden kustannusohjasta.

Verkon jälleenhankintahinta

Ydinverkon jälleenhankintahinnan arviointi on tehty yhtiön ilmoituksen mukaan uusimpien laiteratkaisujen kautta toteutettuna asennukset huomioiden. Ydinverkon laitteiden arvot on laskettu laitteiden vakuustietokannasta. Tietokannassa on käytetty toiminnallisuudeltaan samanlaisten laitteiden hintoja uusimpien hankintasopimusten ja asennustyömäärien mukaisina. Salon Seudun Puhelin Oy:llä on tietojärjestelmässään tiedot kaikkien kaapeliosuuksien sijainnista, pituuksista sekä lukumääristä. Laskelmassa esitetty verkko on mallinnettu eri kaapelirakenteiden ja -kokojen sekä asennustapojen yhdistelmänä. Valokaapeliverkko on otettu kokonaisuudessaan ydinverkon laskelmiin siten, että muiden tuotteiden tuottamiseen käytetyt valokaapelit on jälkikäteen vähennetty yhdysliikenteelle kohdistetusta ydinverkon osuudesta.

Kuparikaapeleilla toteutettu yhdysjohtoverkko on siirretty Salon Seudun Puhelin Oy:ssä kokonaan tilaajaverkon osaksi, koska sen pääkäyttö on yhtiön mukaan muuta kuin yhdysjohtokäyttöä. Koska kupariverkkoa kuitenkin käytetään pienempien laiteasemien siirtojärjestelmien pohjana, on tilaajaverkon kuparikaapelit näissä tapauksissa laskettu sisäisesti tilaajaverkolta ydinverkon käyttöön vuokrattuina. Kuparikaapeleista aiheutuva kustannusten osuus ei ole osana yhtiön verkon jälleenhankintahintaa, vaan näkyy laskelmissa ainoastaan juoksevana kuluna.

Salon Seudun Puhelin Oy:n selvityksen laskelmista oli havaittavissa yhdysjohtoverkoston voimalaitteiden jälleenhankintahinnan arvossa laskuvirhe. Virheen vuoksi puhelutuotteille kohdistuvat kustannukset muodostuivat korkeammiksi. Yhtiö on päätösluonnoksen saatuaan korjannut laskuvirheen toimittamissaan lisälaskelmissa.

Poistot

Salon Seudun Puhelin Oy on laskenut poistonsa jälleenhankintahinnasta annuiteettimenetelmällä. Poistoaikoina on käytetty kirjanpidon poistoaikoja. Yhdysjohtoverkon osalta yhtiö on käyttänyt varsin lyhyttä poistoaikaa. Liian lyhyt poistoaika voi johtaa poistoihin jo kokonaan poistetuista, mutta edelleen käytössä olevista omaisuuseristä. Lyhyttä poistoaikaa käytettäessä on huomioitava, että poistoaikaa vanhempaa verkon osaa ei tule sisällyttää mukaan jälleenhankintahintaan, jotta vältytään moninkertaisilta poistoilta. Toisin sanoen jo kokonaan poistetuista verkon osista ei tule enää uudelleen laskea lainkaan poistoja. Yhtiön mukaan heidän laskelmissa soveltamansa jälleenhankintahintainen käyttöomaisuus kuitenkin sisältää myös kaikki jo kokonaan poistetut verkon osat. Viestintävirasto toteaa edelleen, että on huomioitava, ettei käytetty poistoaikaa vanhempaa verkon osaa tule sisällyttää hinnoittelulaskelmiin.

Viestintävirasto käyttää arvioinnissaan tasapoistomenetelmää ja laskee poistot jälleenhankintahinnasta käyttäen poistoaikana verkon osien keskimääräistä pitoaikaa. Salon Seudun Puhelin Oy ei ole perustellusti osoittanut muun poistotavan soveltuvan tarkoitukseen paremmin. Viestintävirasto käyttää arvioinnissaan lisäksi ydinverkon kuituverkon keskimääräisenä pitoaikana 20 vuotta, ellei teleyritys osoita keskimääräisen pitoajan olevan tätä lyhyemmän. Myös tältä osin teleyrityksellä on viestintämarkkinalain 86 §:n nojalla näyttövelvollisuus. Salon Seudun Puhelin Oy:n mukaan yhtiöllä on edelleen käytössään verkon osia, jotka ovat yhtiön käyttämää poistoaikaa vanhempia. Siten Viestintävirasto on arvioinnissaan käyttänyt pidempää 20 vuoden poistoaikaa, joka Viestintäviraston mukaan vastaa paremmin todellista verkon osien keskimääräistä pitoaikaa. Viestintäviraston arvion mukaan pidempää poistoaikaa käytettäessä yhdysjohtoverkon kustannukset muodostuvat selvästi yhtiön esittämiä kustannuksia pienemmiksi.

Sitoutunut pääoma ja tuotto

Yhtiö esittää ydinverkkoon sitoutuneen pääoman annuiteettimenetelmää käyttäen. Käyttäessään annuiteettimenetelmää Salon Seudun Puhelin Oy arvostaa ydinverkkonsa jälleenhankintahintaan. Ydinverkon jälleenhankintahinta on laskettu siten, että se sisältää jo edellä mainitun mukaisesti myös kokonaan poistettua omaisuutta, jolloin laskelmiin sisältyvä omaisuus muodostuu liian suureksi. Tällöin tuottoa lasketaan suuremmalle määrälle kuin mitä toimintaan on sitoutunut.

Kuten edellä on todettu, Viestintävirasto katsoo, että tasapoistomenetelmä soveltuu yhdysliikenteen hinnoittelussa paremmin käytettäväksi. Nykykäyttöarvo antaa kohtuullisen arvion verkkoon sitoutuneesta pääomasta. Viestintävirasto käyttää arvioinnissaan sitoutuneena pääomana ensisijaisesti verkon jälleenhankintahinnan perusteella laskettua nykykäyttöarvoa. Ydinverkon kunkin osan nykykäyttöarvo saadaan vähentämällä jälleenhankintahinnasta sen keskimääräistä pitoaikaa vastaavalla poistojalla tehdyt poistot. Koko verkon nykykäyttöarvo saadaan verkon osien nykykäyttöarvojen summana. Verkossa, jossa on eri ikäisiä osia ja jossa kasvu ei ole suurta, kohtuullinen arvio verkon nykykäyttöarvosta saadaan käyttämällä kaavaa $T = H \cdot (n-1) / n^2$, missä H on jälleenhankintahinta ja n on keskimääräinen pitoaika vuosina. Viestintävirasto on arvioinut nykykäyttöarvon tällä laskentakaavalla, koska muunlaiseen arviointiin ei tässä tapauksessa ole ollut perusteltua syytä. Näin jälleenhankintahinta saadaan korjattua vastaamaan omaisuuden vanhenemisestä aiheutuvaa arvon alenemista.

Salon Seudun Puhelin Oy:n tapauksessa jälleenhankintahintainen omaisuus on laskettu edellä esitetyllä tavalla virheellisesti. Tämän lisäksi annuiteettimenetelmää käytettäessä verkkoon sitoutunut pääoma muodostuu selkeästi suuremmaksi kuin Viestintäviraston tuoton laskennassa käyttämä nykykäyttöarvo. Sitoutuneen pääoman eroava arvostustapa johtaa Viestintäviraston tekemän arvioinnin mukaan kohtuuttoman suuren tuoton määräytymiseen.

Yhdysliikenteen maksujen laskeminen

Ydinverkon kokonaiskustannukset yhtiö on jakanut poistojen ja tuoton osalta televerkon eri osille kohdistuneina. Siten keskukselle, keskittimille, yhdysjohdoille sekä verkonhallinnalle on esitetty omat kustannuksensa. Tämän lisäksi Salon Seudun Puhelin Oy kohdistaa yhdysliikenteelle käyttö- ja yleiskustannuksia sekä TLA-verkkoon kohdistuvia lisäkustannuksia. Eri puhelulajien keskimääräiset puhelukohtaiset kustannukset yhtiö on laskenut sen perusteella, miten näitä verkonosia yhtiön näkemyksen mukaan puhelutyypeittäin käytetään. Kustannuksia on jaettu sekä puhelukappaleittain että –minuuteittain kustannuksen aiheutumistavasta riippuen.

Salon Seudun Puhelin Oy:n selvitysten mukaan sen käyttämiä nousevan ja laskevan liikenteen hintoja ei ole kuitenkaan johdettu yhtiön kustannuslaskelmista käsin. Kustannuslaskelmissa esitetyt kustannukset muodostuvat myös liian suuriksi jo poistetun jälleenhankintahintaisen omaisuuden ja tuoton määrittelyn seurauksena. Koska yhtiön perimät nousevan ja laskevan liikenteen maksut eivät perustu yhtiön esittämiin kustannus selvityksiin, ei maksujen voida katsoa olevan lain edellyttämällä tavalla kustannussuuntautuneita.

Salon Seudun Puhelin Oy:n on huolehdittava, että sen perimät yhteenliittämismaksut ovat kohtuulliset kustannuksiin nähden. Yrityksen on viestintämarkkinalain mukaan myös itse osoitettava hinnoittelunsa kustannussuuntautuneisuus. Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, ettei Salon Seudun Puhelin Oy ole selvityksissään osoittanut, että yhtiön nousevan ja laskevan liikenteen maksut olisivat kohtuulliset suoritteiden tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin nähden.

8. VIESTINTÄVIRASTON RATKAISU

Viestintämarkkinalaki ja sen nojalla annetut Viestintäviraston päätökset Salon Seudun Puhelin Oy:n huomattavasta markkinavoimasta (DN:ot 726/934/2003 ja 783/934/2003) edellyttävät, että nousevasta ja laskevasta liikenteestä perityt maksut ovat kustannussuuntautuneet.

Edellä esitetyn perusteella Viestintävirasto katsoo, että Salon Seudun Puhelin Oy:n voimassaolevien hinnastojen mukaiset nousevan ja laskevan liikenteen maksut eivät ole kohtuulliset suoritteiden tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin nähden ja ne ovat siten viestintämarkkinalain 84 §:n sekä yhtiölle asetettujen HMV-velvoitteiden vastaisia.

Salon Seudun Puhelin Oy ei ole osoittanut nousevan ja laskevan liikenteen maksujen kustannussuuntautuneisuutta viestintämarkkinalain 86 §:n mukaisella tavalla.

Viestintävirasto kieltää Salon Seudun Puhelin Oy:tä hinnoittelemasta nousevaa ja laskevaa liikennettä viestintämarkkinalain vastaisesti ja velvoittaa Salon Seudun Puhelin Oy:n kolmen kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista korjaamaan yhteenliittämishinnastonsa nousevan ja laskevan liikenteen maksujen osalta siten, että nousevan liikenteen maksu on kohtuullisessa suhteessa nousevan liikenteen tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin nähden ja laskevan liikenteen maksu on kohtuullisessa suhteessa laskevan liikenteen tuottamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin nähden.

Salon Seudun Puhelin Oy:n tulee kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksisaannista toimittaa Viestintävirastolle uusi hinnasto sekä selvitys siitä, miten nousevasta ja laskevasta liikenteestä perittävät maksut on johdettu suoritekustannuksista.

10. PÄÄTÖKSEN VOIMAANTULO

Päätös on voimassa tiedoksisaannista alkaen. Tätä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

11. MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Lain 6 §:n mukaan päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Lisätietoja tästä päätöksestä antavat ylitarkastaja Mari Vanttinen, p. (09) 6966 734 ja ylitarkastaja Marja Lehtimäki, p. (09) 6966 857.

Talousvalvontapäällikkö

Johanna Juusela

Ylitarkastaja

Mari Vanttinen

LIITE Valitusosoitus

TIEDOKSI Elisa Oyj
Liikenne- ja viestintäministeriö, Viestintämarkkinaosasto
Kilpailuvirasto
Ficom ry
Finnet-liitto ry